

Pedagógiai esetleírások a konkrét nevelési helyzet értelmezéséhez, véleményezéséhez

1.

A tanár feltesz egy kérdést, és aki nem tudja a választ, kap egy mínuszt. A tanár mindenkit megkérdez az ülésrend alapján, mínuszt ír be annak, aki nem tudja, de egy idő után kiderül, hogy senki nem tudja. Ezért abbahagyja a kérdezést. Ekkor viszont az utolsó ember, aki mínuszt kapott, elkezd morogni, hogy miért ott állt meg. Mit tenne ebben a helyzetben?

2.

A gimnázium második osztályában az egyik lány folyton elmaradozik órákról, nem tanul, kilóg az órák alatt az osztályból, pedig korábban semmi baj nem volt vele. A változás már fél éve történt. Akkor halt meg a lány édesanyja. Az anyát jól ismerte a tanári kar, mert a város jó hírű ügyvédje volt. Mit lehet tenni?

3.

Általános iskolában kémia órán témazáró dolgozatot ír az osztály. Három gyerek ül egy padban, A és B csoport volt. A tanár a dolgozatokat javítva otthon veszi észre, hogy az egyik bal és jobb padsor középső helyén ülő osztálytárs kicserélte a dolgozatot, így az egy padban ülők hárman-hárman azonos dolgozatot írtak, és tudtak egymásról másolni. Mit tenne?

4.

Németórára a házi feladat fogalmazás volt. A tanár úgy kérte számon, hogy szűrőpróba-szerűen felszólított egy diákot, hogy olvassa fel a fogalmazást. Miután a fiú lefelelt, a tanár kérte a füzetét. A fiú ezért gyorsan elkérte a szomszédja füzetét, és azt vitte ki, tehát nem írt házi feladatot, de le tudott felelni a témából. A tanár (akiről az egész iskola tudja, milyen szigorú) mindkettőnek egyest adott. Mi indokolta a tanár magatartását? Ön hogyan oldaná meg a helyzetet?

5.

Középiskola III. osztály – az osztályteremben, szünet alatt az egyik tanuló táskájából eltűnik egy bizonyos összeg. A tanár sejti, hogy ki lehet az osztályból. Mit lehet tenni?

6.

A gimnázium második osztályában egy tanuló beteg volt egy hétig, így nem tudta megírni a témazáró dolgozatot. Amikor gyógyultan megjelent az iskolában, a tanár rögtön az első órán megíratta vele a fogalmazást, ráadásul egy „lehetetlen” témát kapott. Kiültette az utolsó padsorba, hogy ott egyedül tudjon dolgozni, miközben a többieknek rendes órájuk volt. Mielőtt hátraült volna a tanuló, szólt a többieknek, hogy nem tudja a választ, és próbálják meg a füzetét valahogy hátrajuttatni. A tanár látta, hogy egy füzet megindul hátrafelé. Nem szólt, de látta, hogy a diák írni kezd. Fél óra után hirtelen hátrament, kivette a füzetet a padból, a dolgozatra meg ráírta az egyest anélkül, hogy elolvasta volna. Milyen hatást ért el a tanár? Ön mit tett volna?

7.

Irodalom dolgozatnál előre megadott témák voltak, sejteni lehetett a dolgozattípusokat. Az egyik diák, nem túl jó fogalmazó és nem is túl jó tanuló, különösen jó dolgozatot írt. Minden jel arra mutat, hogy puskázott, mert szó szerint a könyvből másolt ki egész mondatokat. Amikor a tanár kiosztja a dolgozatokat, és a gyerek megkapja rá az egyest, azzal védekezik, hogy a dolgozat egyes mondatai valóban szó szerint a könyvből származtak, de ő ezeket előre betanulta. A diákot már máskor is puskázáson kapta a tanár. Mit tenne Ön ebben a helyzetben?

8.

Egy tanuló nyelvórán egy szabállyal kapcsolatos kérdést vet fel. A tanár nem tudja biztosan a szabály alóli kivételeket. Hogyan reagáljon a tanár, és megmondja-e, hogy nem tudja a választ?

9.

Pisti rossz gyerek, amolyan osztály bohóca. Éppen ezért az órán aktívan részt vesz, szerepel, viszont rossz tanuló, ezért a hozzászólásai hibásak, vagy nem a tárggyal kapcsolatosak, hanem „tréfás” megjegyzések. Hogyan lehet ezen a tanárnak változtatnia?

10.

Az osztályban egy tanulónak nincsen barátja, a többiek kiközösítik. Hogyan tud a tanár segíteni abban, hogy jobban érezze magát, esetleg barátokat is szerezzen?

11.

A rossz tanuló nem készítette el a házi feladatot, a verselemzést. A tanár kérdésére: „Miért nem?” zavaros indokokat ad. Annyit azért ki lehet hámozni, hogy nem értette a feladatot. A tanár ad neki még egy lehetőséget: az órán elemezheti a verset – tanári segítséggel. A jó tanuló egy héttel később elfelejti megírni az ugyancsak verselemzéssel kapcsolatos házi feladatot. Neki a tanár minden kérdés nélkül elégtelen osztályzatot ad. Jogosan tette-e? Milyen megfontolás vezethette a tanárt?

12.

A gimnazistáknak az a véleményük, hogy a szomszédos szakközépiskola diákjai „bunkók”. Mi lehet az oka, és mit tenne tanárként?

13.

Elhanyagolt, nehéz családi háttérrel rendelkező gyerek nem ír leckét. Tudja, hogy otthon nem kap segítséget, de ha rossz jegyet kap, elverik. Mit tud tenni a gyerek érdekében? Mennyire kell, és lehet-e egyáltalán elnézőnek lennie a tanárnak?

14.

Egy tanítványa orvosi egyetemre akar jelentkezni, de nagy nehézségei vannak a fizika tanulásával. Ön a biológia és angol tanára, ezekből a tárgyakból a diák kifejezetten jó. Mit tenne a diák osztályfőnökeként?

15.

Az Ön tárgyából a legtehetségesebb diákja nem akar a kerületi versenyen indulni, mert úgy érzi, nincs esélye. Mit tenne? Elemzési, értékelési, véleményezési szempontok – ezek a kérdések nem mind alkalmazhatók minden esetre, de minden esetben több szempontot is érdemes mérlegelni.

FIGYELEM! Nincsen egyetlen helyes értelmezés vagy megoldás, mindenki a saját álláspontját véleményét fogalmazhatja meg az adott esettel kapcsolatban. Az alábbiakban néhány szempontot ajánlunk a feladathoz megfontolásra:

- Mi az adott viselkedésben a probléma, milyen veszélyei vannak?
- Mit érezhetnek a szereplők? Mérlegelje az adott diák(ok), a tanár és az osztálytársak szempontjait!
- Milyen megoldási módok jöhetnek szóba? Mik ezeknek az előnyei és hátrányai?
- Ki tehet a helyzet javítása érdekében?
- Sokszor a jó megoldás kulcsa az, hogy még az előtt kellene lépni, mielőtt a problémás helyzet kialakul. Az adott esetben mikor lenne érdemes a tanárnak másként viselkednie?